

Čas přípravy
30 minut

Čas realizace
45 minut

Prostor
uvnitř

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
15

Věková kategorie
12, 13, 14 let

LEPT SKLA, FROST

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: sociální a personální, pracovní, k učení.

Konkrétní cíl: Seznámit se s novou technikou práce se sklem – leptání skla, frost.

Motivace: Vytvoření nové vázy, nové dekorační předměty.

Potřeby: Sklenice od zavařeniny, krycí páska, leptací krém na sklo, vycvakávací strojek, rukavice, papírové samolepky, špachtle, barvy Frost, pinzeta.

K tomuto metodickému listu není k dispozici žádný pracovní list.

Provedení: Technika leptání skla je poměrně stará, ale teprve po roce 1770 se začala užívat častěji. Původně technika leptu sloužila jen k výrobě levného skla jako náhražka drahého rytí.

V první polovině 19. století se začala používat také k dekoraci plochého skla. Původně se skleněné předměty pokrývaly vrstvou vosku do kterého se vyrýval vzor a sklo se máčelo v kyselině fluorové, která vyleptala jeho povrch.

Díky moderním leptacím materiálům ji lze v dnešní době využít i v hobby technikách. Zahuštěný leptací krém, který je směsí fluoridů, přináší poměrně komfortní práci a jako reverzní médium lze využít mnoho hobby materiálů – nalepovací konturové samolepky, vykrojené tvary výsekovými strojků apod.

Tuto techniku zvládnou menší děti (6. a 7. třída) jen zčásti, všechno si mohou připravit, ale lept by měl na sklo nanášet vedoucí. U dětí z 8. tříd bych velmi pečlivě vybrala šikovné děti, které by si vše vyzkoušely do konce. S tímto průvodním slovem by se mělo začít opatrně pracovat. Zvládnou to samy bez problémů, ale strašák na samém začátku musí být, aby byla dodržena bezpečnost a neměly lept všude.

Vyleptané tulipány

Sklo, na které budeme leptat, musí být zbaveno nečistot, mastnoty a prachu. Doporučuji nejdříve umýt v jarové vodě, osušit a pak ještě přetřít hadříkem namočeným v octě a opět otřít.

Místa, která na skle zakryjeme, budou čirá, ostatní plochu nanesený krém vyleptá do matna.

Tulipánky vysekejte z klasické papírové samolepky. Je tenčí než samolepicí tapety a neztupí vám výsekový strojek.

Nalepte je na sklenici, ale snažte se co nejméně již na sklo sahat, abyste si prsty nezanесли na sklo mastnotu a pot. Nejlépe již nyní pracujte v rukavicích. Po nalepení všech papírových částí nanášejte špachtlí lept. Snažte se o rovnoměrné nanášení.

Nechejte 15 minut působit.

Poté můžete stáhnout přebytečnou pastu špachtlí zpět do kelímku. Pastu lze používat opakovaně.

Před sundáním nálepek umyjte důkladně pod tekoucí vodou. Vodu chyťte do zvláštní nádoby.

Sundejte nálepky a osušte. Teprve v tuto chvíli se objeví vzor (na mokré sklo není vidět).

Na druhou sklenku můžete zkusit zbylý vzor – tj. na skleničku nalepte celé obdélníky nálepek s vyraženým tulipánkem a naneste pastu jen na tulipánky.

Na skleničku si můžete vyrobit také ozdobné víčko potažené FIMO hmotou.

Leptat se dá např. i zrcadlo, výplně dveří, výplň skříněk, leptat se dá i oboustranně (např. z obou stran dveří).

FROST – Tato technika je mnohem bezpečnější. Postup je přitom téměř stejný jako u leptu.

Frost Efekt je jedna z mnoha technik malování na sklo – jak název napovídá, vytváříme touto technikou „namrzlý“ vzhled skla. Připomíná zamrzlá okna, tak jak je známe v zimě nebo jako pískované sklo. Matný mléčný bílý povrch.

Frost je vypalovací barva na sklo. Nanáší se štětcem, ale může se i tupovat houbičkou na nádobí. Pokud budete aplikovat frost přes samolepicí šablony z tapety, nečekejte až zaschne, ihned po nanesení sloupněte šablonu, frost má

tendenci se po zaschnutí trhat i s tapetou. Frost vypadá výborně i v kombinaci klasickými barvami na sklo. Můžete použít i samolepící kontury a ty po lehkém zaschnutí sejmut. Snímání šablon se nejlépe provádí pinzetou.

Technika frost efekt je také vhodným doplňkem pro decoupage (ubrousková technika) na sklo. Při klasické ubrouskové technice vám na skle vždy zůstanou skvrny od lepidla a sklo vypadá „upatlané“. Ani nejlepší lepidlo na decoupage není tak průsvitné, aby splynulo se sklem.

Technika frost efekt je pro kombinaci s decoupage na sklo přímo ideální. Skvěle vypadá např. na skleněných talířích – nejdříve ze spodu talíře nalepte lepidlem na decoupage ubrousek – pozor, lepit musíte barevnou stranu ubrousku směrem k talíři (tzn. lepidlo přetíráme přes rubovou stranu ubrousku), nechte zaschnout.

Pak houbičkou na nádobí „přeřepeme“ barvu přes ubrousek a jeho okolí. Můžeme zesponu pošpat celý talíř nebo jen okolí ubrousku. Necháme opět zaschnout a pak barvu vypálíme v troubě (dle návodu na barvě).

Výhodou takto dekorovaných talířů je, že je můžeme bez obav používat i pro potraviny – barva je totiž zesponu a s potravinou vůbec nepříjde do styku.

Hotový výrobek nezapomeňte vypálit v troubě – i po zaschnutí totiž barva není odolná vůči oděru. Mohli byste si barvu nechtěně seškrábnout a svůj výrobek tak zničit.

Po vypálení lze takto dekorované sklo umývat v teplé vodě, některé barvy vydrží dokonce i myčku nádobí.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání a Přátelství.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

U dětí hyperaktivních, neklidných či s potížemi v jemné motorice je vhodné, aby byly pod častější „kontrolou“, pod přímým vedením vedoucího. Častěji připomeneme opatrnost.

Pozor na:

Na nanášení leptu nepoužívejte štětce!

Lze použít kromě uvedené špachtle i špejle či dřívko od nanuku.

Je třeba dodržovat bezpečnostní předpisy.

POZOR – nezapomeňte na správnou ekologickou likvidaci vody z oplachu sklenice při leptu.

Moje poznámky:

Nápady a materiál lze objednat na www.brydova.cz, www.creative-cz.cz.

Frost – www.tvorenicko.com.